

TAPOLCZAI LAPOK

Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona

A szegény iskolás gyermekek felruházása.

A jótékony egyesületek a jótétemények egyik legnemesebb célját, a szegény iskolás gyermekeknek téli ruhával való ellátását, tűzték ki. Nagyon helyesen. Általában elterjedt szokás azonban az, hogy azt rendszeren a karácsonyi időszakban, tehát sokszor már a *legzimankósabb téli hidegben és nagy ünnepélyesség keretében* teszi. Ez már azonban nem helyes, amit az alábbiakban fogunk bizonyítani.

Tudjuk, hisz tapasztaljuk, hogy a segélyre szoruló gyermek épen szegénységének mutogatása céljából is ruhátlanul, mezitláb jön iskolába, legyen bár a leghidegebb időjárás, előttünk ugrál, fagyoskodik, köhög, hogy bennünk még nagyobb szánalmat keltsen. Nem beszélek itt a betanított képzetekről, mert hisz ilyenek is vannak, de már az mégis csak nem jótétemény, midőn a segélyre szoruló szegény gyermeket két-három hónapra át kinozzuk, gyötörjük, csak azért, hogy épen karácsonykor adjuk neki a ruhát, cipőt, egy fényes ünnepség keretében, hová vendégeket hívunk, hogy lássák, kik azok a szánalomra méltók, kik eddig vártak és most rongyosan, mezitlább jönnek, hogy bámulói legyen nyomorúságuknak a vendégsereg. No kérem ez valóságos kin-

zás, és pedig lelki, testi kínzása a gyermeki szívnek úgy, mint ezek szülőinek egyaránt. Hisz emberek ezek is, szívük van, mely érez. Erzi a fájdalmat a gyermeki kebel, de nem a szánakozás szülte fájdalom az, mely benne támad, hanem a lenézés, kicsinylés. Ha talán könny csillog szemében, tessék elhinni ez nem az öröm, hanem a fájdalom, a keserűség könnye jelenik meg szemében épen *karácsonykor*. Nem lehetne és nem is volna-e észszerűbb ezt a hideg idő beállta előtt és minden ünnepélyesség nélkül eszközölni? Dehogyan nem, sőt így kell, így van helyesen.

Ne vigyük piacra a jótétemény gyakorlását, ne tudja, ne lássa ezt senki.

Az önzés, dicsekvés láncza ne kösse le lelkünket, a jótétemény valódi értéke csak úgy lesz meg, ha az szívünk, lelkünk való, igaz, őszinte érzelméből fakad.

Épen a gyermeki szív az, mely legjobban hálálja meg a vele tett jótéteményt, mert örömet ad örömmért, szeretetet ad szeretetért.

Ne fitogtassuk a felebaráti szeretetet, mert hisz ez nem erény. Lelkünknek semmi sem ad annyi örömet, nyugalmat, mint azon tudat, hogy felebaráti kötelességünket önzetlenül teljesítettük. Hálásabb lesz a szív a jótéteményért, ha azt nem a vásáron ajándékozzuk. Sokkal több a hálás szív, mint azt gondolják, csak nem kell

hálát követelnünk, mert ez által a jótétemény gyakran nyomasztóvá lesz. Mert aki számítva tesz jót, várva, sőt követelve tetteinek jutalmát, az jótéteményeivel *uzsoráskodik*.

A tiszta, önzetlen jótétemény nem tűri a fitogtatást még akkor sem, ha az egyes egyéntől ered, annál kevésbé, ha azt *jótékony egyesület* teszi, mert jótékonyt nem lehet áruba bocsátani. A gyermek fogékony, érző szívében örök képe marad az ily *áljótétemény ünnepélye*.

Elidegenedik a hozzá legközelebb álló szülői szívtől akkor, midőn annak tehetetlenségét látja megnyilatkozni, a vele szemben tanúsított megaláztatásnak.

S. Ö.

Zajamegye néprajzi kincsei.

Irta Sági János.

IV.

A tárgyi néprajz feladata, hogy összegyűjtse a lakás- és konyhaberendezésének tárgyait, földművelési, halászati, vadászati eszközeit stb. stb.

A *tárgyi néprajz a jelenkor régezzete*. Mi nem mindig tudjuk, hogy a sok tárgy közül, melyeknek gyűjtésével tesszük a legjobb szolgálatot. Ezt majd az utánunk jövő gyűjtő és összehasonlító néprajzi tudósok alapítják meg. Ki gondolt pl. Árpád idejében arra, hogy egy egy mezőgazda-

A TAPOLCZAI LAPOK TÁRCÁJA.

A szkeptikus.

— Nem hiszi-e Ön kedves uram, hogy a halál néha előzőleg jelentkezik? — kérde tőlem egy tisztos matróza, unokájának jelenlétében. A legtöbben hiszik, csak lányomnak fia itt nem akarja elhinni.

— Meg kell vallanom, nem tudom, mit tartsak e dolog felől, — válaszoltam, hogy ne kelljen ellenkezni. Magam még sohasem szereztem erről meggyőződést, de nem is hallottam oly csalhatatlan bizonyítékról, melyek állítását megerősítenék.

— Kételyeit magam tapasztalta tanulságokkal fogom eloszlatni, hogy meggyőzzem állításom igazságáról.

Unokája szkeptikusan mosolygott, de nem szólt semmit. Az öreg asszony kezdé:

— Fiatalabb éveimben jómódu házban voltam alkalmazásban. Körülbelül egy éve lehettem ott, amikor a fiatal asszony súlyosan megbetegedett. Az orvos feladott minden reménységet, ekkor jobbra fordult az asszony egészségi állapota s úgy látszott, hogy ezzel meghazudtolja az orvos állításait. De a következő éjjelek egyikén jelezte magát a halál. A beteg asszony ágya mellett elszundikáltam, amikor hirtelen hangos zaj riasztott fel: a nagy tükrör leesett a falról és összezúzva hevert a padlón. Két nappal később a kedves, jó asszony meghalt.

— Nevetséges! — mondá az unoka, in-

kább önmagához, mint hangosan — bolondság! Csak véletlen, pusztán véletlen!

En megráztam a fejemet, mintha csodálkoznék.

— Hallgasson csak tovább — folytatá az öreg anyóka izgatottan. A mikor boldogult férjem utolsó óráit élte, én meg a lányom virrasztottunk mellette, néma csendben, melyet csak az óra ketyegése zavart meg. Egyszerre megált az óra. Rosszat sejtve megnéztem a férjemet, szemlétem arcvonásait — merevek voltak, mint a halotté. Tényleg örökre elaludt.

Az unoka ismételte: „Bolondság.”

Nem akartam megsérteni az öreget, tehát csak ezt jegyeztem meg: „Különös, valóban különös,

— Különös, igen, de az unokám mégsem akarja elhinni, hogy a halál előre jelzi magát. Évek előtt ösmerős családot látogattam meg a vidéken. A családátya betegen feküdt az ágyban. Egyszer hebegi: „Ne sirjatok, jöjjetek mindannyian ágyam elé — csókoljatok meg — meg fogok halni — halljátok — azonnal meg fogok halni...” és meghalt.

— Véletlenség, semmi egyéb, — mormogá az unoka.

— Meg van most már győződve uram, — kérdező remegő hangon az asszony — hiszi-e, hogy a halál előzőleg jelentkezik?

— Csaknem fel kell tételeznem, — válaszoltam — mert példáiból következtetni lehet rá.

Az unoka átlátott a szítán, de nagyanyja gondolataim hű kifejezésének tartotta szá-

vaimat, melyek helyesolni látszottak véleményét.

Ugy reszketett az öreg asszony, mint a jegenyefa, amikor gyenge hangon tovább fűzte elbeszélését. „Tehát Ön is kétségtelennek tartja. Hallja hát: nekem is meg kell halnom — legkésőbb holnapután éjjelig, mert a halál a múlt éjjel jelentkezett nálam, amikor kötéssel az ölemben elaludtam a karosszékekben ekkor — körülbelül éjjel lehetett — háromszor egymásután rémes kopogást hallottam az ablakról. Ez a halál volt, — a halál.

Mélyen sajnálkozva megfogtam fagyos, reszkető kezét, mondván: „Ne tartson ettől asszonyom: Ön még egészséges és erőteljes, hogy érhetné most utol a... Nem, bizonyára csak téved. Ép oly kevésbé jelentkezett Önnél a halál, mint... ”

— Nem, nem, ne próbáljon vigasztalni. Ön ép úgy hisz benne, mint magam és mint minden okos ember. A halál volt — tudom, közeledik az utolsó óram.

Alaposan szemlélvén őt most, szinte [magam is elhittem szavait. Jelenlétém óta láthatólag öregedett, elgyüngült. Alig birt a lábán állani.

Az unokája felpattant és boszusan mondá: — Bolondság semmi egyéb bolondságnál, babonánál, üres fecsegésnél, melyet a pusztán véletlen táplál. Higgyen benne aki akar, — én el nem hiszem, — és te, kedves nagymama is, néhány nap múlva ki fogsz gyógyulni tévedésedből. Tovább fogsz élni mint eddig, még soká, boldogan.

sági eszközt, vagy a művelődés más tárgyainak félretevésével az utókor számára tárgyi bizonyítékokat hagyjon? Abból a korból, sőt a jóval későbbiekből sem maradt ránk más, mint sarkantyú meg kard.

Azért is állítják az örült „följegyzések”-en lovagló naiv történetírók, hogy az ő magyarok nyers hussal táplalkoztak, mint holmi vadállatok. Ha Árpád népének csak egy kapuját, egy konyhaeszközt és egyéb kulturtárgyat mutathatnak föl, mennyivel más színben látná a világ a honfoglaló magyarok műveltségét!

Ezért írja egyik jeles néprajzi tudósunk, hogy „ha még nemsoka késünk népéletünk tárgyainak megszerzésével, a második millennium nem tud sokkal többet a mai Magyarország néprajzáról, mint amennyit tudunk a honfoglalaskori Magyarország etnografiájáról.”

Nem találunk az országban 300 éves parasztházat, nem találunk rajzokat és följegyzéseket, melyek igazolják, miként lakott a magyarság. E teren olyan hallatlan volt az érzéketlenség, hogy pl. a fenéki római telep óriási épületének földfeletti részét teljesen elhordták, anélkül, hogy valakinek eszébe jutott volna a telep lerajzolása, a fölíratos kövek és más bizonyára érdekesebbnél érdekesebb régiségek megmentése.

Faluhelyen most sem különbek az állapotok. A honfoglalási sírokat barbarán szédüldik, a földben talált edényeket összetörik, 4000 éves drága bronzeszközöket a falu kovácsa olvaszt be. A mammoth és más lények csontvázait apró darabokban együtt fejtik a földdel, a követ, a legszebb néprajzi emlékeinket az ócska vasas veszi meg pantlikaért és viszi a régi vasashoz, aki azokat beolvasztas veggett a kohóba küldi.

— Nem, nem, tudom a mit tudok, — maradt meg konokul hiteben a matrona.

Két éjjel elmúlt azóta, amikor a következő reggelen találkoztam a fiatal emberrel, aki nagyanyját meglátogatni készült. Csatlakoztam hozzá. Utközben megjegyze:

— Nagyanyám most, miután a kritikus idő elmúlt, ki lesz ábrándulva babonájából.

— És hogy volna, ha most mégis már meg lenne halva? — kérdeztem.

— Azt nem lehet feltenni.

— Csak az eshetőségre gondolok; még azután is tagadná, hogy a halál előzőleg jelzi magát?

— Bizonyára! Mert nem a halál, hanem én kopogtattam ablakán, hogy tevhitéről meggyőzzem, — szolt nevetve a fiatal ember.

— Hogyan? Ön? Ön, az öreg asszony tulajdon unokája? Sajátságos érzés, rossz sejtelem fogott el. Hirtelen visszaemlékeztem arra a hatalmas izgatottságra, melyben az öreg asszony volt, amikor utójára láttuk.

Most a nagyanya lakása elé értünk. Kisérem kinyitotta az ajtót. Egy pillantást vetett a szobába — és hangos kiáltás hallatszott ajkáról, kezei görcsösen kapaszkodtak hajába. Az öreg asszony eltorzult arckifejezéssel a földön hevert.

— Nagymamácskám! — zokogott az ifju, a holttestre vetve magát, — én, én, — nem a halál kopogtatott, halljad meg, — oh, hallgass meg hát, én voltam.

De az elszenderedett már nem hallott semmit, szívszelhűdés véget vetett életének.

A multban mulasztásaink, a jövőre nézve kötelességeink vannak.

Gyűjtsük össze a muzeumoknak talán legérdekesebb, legtanulságosabb látnivalóit, a néprajzi tárgyakat.

A gyűjtésben a legnagyobb eredményt a falvak tanítói, lelkészei, jegyzői, gazdatisztjei, szóval intelligens elemei érhetik el.

Ha ők akár a vidéki muzeumok, akár a Magyar nemzeti muzeum számára gyűjtenek, sohasem unatkoznak még a falvak egyhangú életében sem. A természetrajz és néprajz hívének lelkét, érdeklődését lépésről lépésre fogva tartja minden kis virágszál, a legkisebb arany szárnyú rovar, a népháza, berendezése, telke, utcája, száma, minden, de minden, amit előtte lát.

Milyen megnyugtató tudat az, hogy nem mult el egy óránk anélkül, hogy a magyar közművelődés javára valamit meg nem mentettünk, meg nem figyeltünk, vagy föl nem jegyeztünk volna.

A néprajzi gyűjtés szabálya, hogy a nép hazából és háza tájáról hozunk el minden népies izü tárgyat, amelyből eddig nagyobb mennyiségben nem gyűjtöttünk. Gyűjthetjük mindazokat a tárgyakat, amelyeket a nép maga készít, a faluban csináltat, vagy a kereskedésben vesz. Célul az lebegjen előttünk, hogy bemutassuk, miként élt az ország, különösen a magyarság zöme: a nép, eddig, és miként él most.

Mi való a néprajzi muzeumba? Ezt esetről-esetre szinten ki kell találni. Minden bizonyíték oda való, ami a nép anyagi és szellemi fejlődésére fényt derít.

A néprajzi muzeum a nép lelkét szeláztatja meg.

Nem kell tehát kuriózumot keresni.

Ne a városiaságot, a polgárszerűséget, hanem az ősiséget, a maradiságot tanulmányozzuk. Az általános művelődés rohamosan városiasit és elvezet az ősi tipustól.

Az ügyesen rendezett néprajzi muzeumban sok a változatos eredetiség, a tanulság. Az etnografiai muzeum a többi muzeum között a legvonzóbb, a legszebb, a legérdekesebb és legnépszerűbb.

H I R E K.

Halálozás. Háczy Kálmán zalamegyei nagybirtokos folyó hó 10-én Zalaegerszegen 77 éves korában meghalt. Az elhunyt a régi igazi erős magyar gardának volt tagja, ki Zalamegye közügyeiben mindig tevékeny részt vett.

Az ipar és kereskedelmi kamara új tagjainak választására alakult bizottság tagjai lettek a tapolczai járásból: elnök; dr. Kovács Vilmos, tagok: Lusztig József, Felisch Antal, Fülöp Károly és Sebestyén Mihály.

Bucsuést. A sümegi kaszinó folyó hó 5-én bucsuést rendezett távozó tagtársának Bárdi György dr. kir. közjegyző tiszteletére. A folyó mulatság őszinte megnyilatkozása volt az igaz tiszteletnek, amelylyel Sümeg lakossága a távozó család iránt viseltetik.

Uj képviselő. Sümegi Vilmost, ki a mult évben nálunk az iparos ifjak Önképző Körének farsangi mulatságán még emlékünkből levő oly érdekes felolvasást tartott, Gyergyó-Szentmiklóson, a folyó hó 4-én tartott választáson Ugron-párti programmal 176 szó-

többséggel országgyűlési képviselővé választották.

A tapolczai borvásárt előkészítő bizottság nagy munkásságot fejt ki a siker érdekében. Igen széles körben ismertette a borvásárt úgy a hazai, mint a külföldi lapokban. Bejelentettek több ezer hektóra menő bort eladásra úgy, mint vételre is. A palackok kiosztása most történik. A nagyszámu különféle borok bő választékot fognak nyújtani a vevőknek, a gyengébb asztali bortól a legfinomabb és legerősebb peccsenye és csemege borig.

A keszthelyi gazdasági tanintézet köréből. A földmívelésügyi miniszter Schadt János gazdasági tanintézeti tanárt, 30 évi buzgó szolgálati érdemeinek elismerésével nyugdíjazta. Helyettesítésére a pályázati idő leteltéig Hredliczka Andor Debreczenből helyezte át. Beke László ösztöndíjas segédet m. kir. gazdasági gyakornokká nevezte ki. A gazdasági intézet hallgatósága Schadt János tanár nyugalomba vonulása alkalmából fáklyás zenét rendezett, mely alkalommal az ifjuság elnöke Büchelbauer József megleghangu beszédet tartott.

A magántisztviselők vasárnapi munkaszünete. A Magántisztviselők Országos Szövetségének nagykanizsai bizottsága e heten feljelentést küldött Csertán Károly vármegyének alispánjához. A feljelentésben a vasárnapi munkaszünet szigorubb ellenőrzését kéri. Felpanaszolják, hogy a teljes vasárnapi munkaszünetet nem tartják be, a szociális fontosságú rendelkezésnek Nagykanizsa város rendőrhatalósága már hónapok óta alig szerez érvényt. Elmondják, hogy mily sok utánjárásba került, amíg megértették a rendeletet a nagykanizsai rendőrséggel, ahol eleinte azt a kijelentést kapták, hogy a nagykanizsai rendőrhatalóság nem értesült a miniszteri rendeletről. A felterjesztésből a bizottság felkérésére közöljük a következőket: A vasárnapi munkaszüneti törvényes kötelezettség a munkaadó és alkalmazott között még elmentés megállapodás esetén is fennáll, világos szelleme ez a vasárnapi munkaszüneti törvénynek és rendeletnek, mert ha ez az elv nem érvényesülne, úgy ezen az alapon nagy tér nyílnék az áldásos törvény kijátszására. Vegül bizalommal kéri vármegyének alispánját, hogy a törvény bölcs intézkedésének a nagykanizsai rendőrhatalóság, de az összes megyei hatóságok által is érvényt szerezni és rendeletileg utasítani a hatóságokat a vasárnapi munkaszüneti törvénynek a magántisztviselőkre vonatkozó részének szigorú betartására.

A balatoni gőzhajózás. A Balatontavi Gőzhajózási Reszvénytársaság az utazó közönség tudomására hozza, hogy Siófok és Balatonfüred között a rendszeres naponkénti hajójáratokat november hó 1-étől kezdve a folyó évre végleg beszüntette. November hó 1-étől kezdve a személyszállító gőzhajó csak Boglár-Révfülp és Badacsony állomások között közlekedik, még pedig Boglár és Révfülp állomások között naponként kétszer, Badacsonyba pedig hetenként kétszer, minden szombaton és vasárnap. Egész uszályrakományra terjedő szállítványokat az összes állomásokról a Balaton bármely pontjára továbbra is felvesznek szállítás végett.

A Vöröskereszt-Egylet tapolcai vezetősége hálás köszönetét nyilvánítja mindazon urnók és uraknak, kik kegyesek voltak a tervbe vett hangversenyhez anyagi segélyüket felajánlani. Mivel azonban a Budapestről lejönni ajánlkozott művész-társaság anyagi igényét oly nagy összegben szabta meg, mely az egylet céljainak megfelelőnek nem találtatott, ezen okból a vezetőség a hangverseny rendezésétől ez alkalommal elállott.

Sebes hajtás. Majdnem áldozata lett a nálunk egyes bérkocsisok által a község belterületén is üzött örült hajtásnak folyó hó 11-én este Ley József szentszéki ülnök, taplebános. A Deák Ferencz és Bacszányi János utca sarkán akart átmenni, midőn Nyirádi Gábor bérkocsija a sötétben lámpa és csengő nélkül sebes hajtással elütötte. Ley József elesett és a karján kapott fájdalmas sebet, minek következtében néhány napig az ágyban kell maradnia. A közbeccsülésben

és szeretetben álló plébános iránt általános a részvét. A hatóságoknak szigorúan kell intézkedni arra, hogy a község belterületén, különösen a fordulónál lassan szabad csak hajtani. A bérkocsisoknak este lámpa és csengő nélkül hajtani tiltva van, így hát a fenti eset hivatalból is üldözendő.

Népkönyvtár a tapolczai kath. Körnek. Mint értesülünk, a „Tapolczai kath. Kör” a földmivelségi minisztériumtól értékes népkönyvtárat kap. Az érdem azé, kinek nevéhez már Tapolczán oly sok és üdvös intézkedés fűződik, Glázer Sándoré, kinek hathatós közbenjárása folytán kapja a Kör a könyvtárat s így bizonyára örök és elvülhetetlen érdeme fog fűződni a Kör történetéhez, melyet ez újabb jóakarásával örök hálára kötelez.

Megfelebbezett választások. A megyebizottsági tagok megválasztását nyolc helyen: a csáktornyai, nagylengyeli, novai, baksai, letenyei, alsóbagodi, ukki és pacsai körületekben megfelebbezték.

Holtra vert legény. A tapolczai virtusok tekintetben hasonló a badacsonyi legények hősiességéhez, melynek egy újabb bizonyítéka a folyó hó 9-én Badacsonyan történt véres verekezés. Sulyok Pál 16 éves békéstermészetű legény este felé haza tartott a munkából, midőn a falu végére ért, több legény reá rohant és úgy összeverték fejét, hogy alig marad életben. A tettesek egy részét elfogták. A szerencsétlen Sulyok a boszu félreismert áldozata, mert a sötétben nem ismerték fel, s így esete annál sajnálatraméltóbb. Ugy látszik Badacsonytomaj hősi ifjúsága a tapolczaiak hírére jut.

Zalamegye süketnémai. A dunántúli megyékben 3828 süketnéma van, ezek közül legtöbb, 840. Zalamegyében van. A süketnéma tanköteleseknek alig egy tizedrésze nyerhet elhelyezést a kaposvári intézetben; a többiek tanítás és nevelés nélkül tengődnek.

Az iparostanulók kötelező kiállítása Zalaegerszegen. Az iparostanulók által eddig rendezett munkakiállítások értéke évről-évre alászállott, ami arra indította a zalaegerszegi ipartestület elnökségét, hogy oly értelmű határozatot hozzon, mely szerint minden iparostanuló köteles tanuló éve alatt valamely tárgyat kiállítani. E nélkül fel nem szabadulhat. A határozatot az iparhatóság helyben hagyta és erről minden tanulót értesített. Az intézkedés nagyon helyes, mert a tanulók ügyességének fokozására és becsvágyának emelésére alkalmas. Bárha nálunk is hasonló intézkedés történne, ami bizony reá is ferne iparos tanulóinkra.

Főutcánk fái nagyon elárvultak; alig gondol rájuk valaki. Közülük sok még meg sem erősödött, máris eltűnik mellőlük a védő karó. Így aztán földig hajolva elgörbülnek, sőt akárhány ki is török a szarvasmarhák vakaródzása közben. A község által drága pénzen ültetett fákat mégis csak több gondozásban kellene részesíteni. A védő karókról, míg a fa teljesen megerősödik, kell gondoskodni.

Szénkénegraktár Nagykanizsán. Mint értesülünk, a földmivelségi m. kir. miniszter Nagykanizsa városának szénkénegraktár felállítását engedélyezte. A városi tanács a raktár kezelésével a nagykanizsai járási igazságszolgát bízta meg.

Köszönet. A Vöröskereszt Egylet tapolczai fiókja hálás köszönetet mond Glázer Sándor gyógyszerész urnak, ki az egyesület céljaira 10 koronát volt szíves adományozni.

A murci hatása. A keszthelyi járásban levő esztergályi hegnyen többen borozgattak a pincében. Az új bor hatása alatt összeveszték, miközben szidalmazták egymást. Tóth Rákus József azt mondta, idősb Langstadler Józsefnek, hogy hitvány ember, aki ennyire berug. Harcias hangulatban távoztak haza. A pincétől 50—60 lépésnyire megint összekaptak Tóth Rákus József tovább kötetkedett idősb Langstadler Józseffel, akinek hasonnevű fia előrántotta zsebkését és avval Tóth Rákus Józsefet szíven szúrta. A szerencsétlen ember halva terült el. Ifju Langstadlert, aki nemrég szabadult a katonaságtól, letartóztatták. A vizsgálóbíró előtt, mint a gyermek, sirva fakadt. Azzal védekezik,

hogy a bor vette el az eszét, Szánja és bánja tettét, melyre jóformán nem is emlékezik.

Pezsgőgyár Csáktornyan. Mint biztos forrásból értesülünk, Csáktornyan egy konszorcium alakult pezsgőgyár létesítésére. Az eszme mindenestre jó és lesz is jövője a csáktornyai pezsgőgyár termékeinek, mert a gyár legnagyobb részben muraközi borokból szándékozik pezsgőt készíteni, már pedig köztudomású dolog, hogy a muraközi borok az ország legjobb borai közé tartoznak, lévén az igazi muraközi szőlő furmint, mint amelyet Hegyalján is művelnek. A gyár újév után kezdi meg működését s így nagyon természetesen körülbelül egy év múlva kerülhet csak a nyilvánosságra az első üveg pezsgő. A gyár „Muraközi pezsgőgyár” címen alakul, öten alapítják, s az első szükséges tőke, 100000 korona már együtt is van.

Fellépett a vértetű. Az almafáknak ez a legveszedelmesebb ellensége Tapolczán is föllépett. Tibola János községbíró gyümölcsfái az első áldozatok. A vértetű ismertetését, pusztítását, úgy az ellene való védekezést lapunk gazdasági rovata ismerteti. Ha a kellő és szigorú óvintézkedéseket meg nem tesszük, úgy vidékünk egész almafa állományát, de más fajta fát is a végpusztulás fenyegeti. Hát már nem csak szőlőink, de gyümölcsfáink pusztítója ellen is fel kell venni a harcot.

Hideg a kupé. Ezek a vasuti bácsik nagyon melegvérű emberek lehetnek, mert azt hiszik, hogy a novemberben utazó közönség is ilyen, pedig hát ezt rosszul gondolják. A 4 fokos melegben, ha az utazás csak Keszthely, Tapolcza és Ukk között történik is, mégis kellemetlen, különösen a hajnali órákban. Vagy talán csak akkor akarnak fűteni, mikor már nemcsak az ember, hanem a növény is megérzi a hideget. Az utazó közönség mégis csak több udvariasságot várhat a vasutól, ha az csak *viczinális* is.

A Darnay múzeum naptára Darnay Kálmán sümegi régiséggyűjtő igen érdekes és tanulságos tartalmú naptárt adott ki a jövő évre, mely a szokásos kalendáriumi részen kívül szépirodalmi, ismeretterjesztő és hasznos tudnivalókat tartalmaz, telve helyi vonatkozású közleményekkel.

Difteritisz. A mitől féltünk, bekövetkezett, városunkban több gyermek difteritiszben megbetegedett, sőt kettő már meg is halt. A megbetegedések csak szörványosan léptek fel, azért nincs aggodalomra ok, de annál nagyobb szükség van a kellő óvatosságra, nehogy ez a súlyos természetű gyermekbetegség járványszerűen lépjen fel. Vigyázzunk gyermekeinkre.

Sok a vándorló legény. Nem a tisztességes munkát kereső vándorlók, hanem munkakerülő csavargók lehetnek csak azok, akik a közönséget zaklatják, végigsetálva a várost, miközben a gebula hatása alatt sokszor a legszemtelenebb vakmerő viselkedést tanúsítják. Kérjük az illetékes hatóságot, mentse meg a közönséget a csavargók zaklatásától.

Uj csendőrállomás vármegyénkben. A m. kir. honvédelmi miniszter Dekánoveczen új csendőrállomást létesített egy őrsvezetővel és három csendőrrel. Nálunk, sajnos, csak egy csendőrrel van több, pedig amennyi munkája akadna, háromszor annyi sem volna sok.

Halálra ítél. Megirtuk annak idején, hogy a zalaegerszegi esküdtársak véleménye alapján a törvényszék Zsemlye István kanászt kötel-halálra, a társát, Vizmáti Imre kanászt 15 évi fegyházra ítélte, amiért Takács János pörszombati disznókereskedőt megölték és 410 koronát raboltak tőle. A napokban a kuria helyben hagyta az ítéletet. Az elítéltek a zalaegerszegi fogházban vannak s a büntetésben már csak a király kegyelme enyhíthet.

Egy elmaradt amerikai utazás. Alig egy pár hete történt, hogy egy felvidéki munkáscsalád a nagy nyomor és munkahiány miatt el akarta hagyni hazánkat. Csekély vagyonkájukat pénzzé tették és Fiumében hajóra szállottak. Csak legényfiuk maradt itthon, mert még katonaköteles volt. De ez is elhatározta, hogy ha az új világban kedvez szülőinek a szeszencse, ő is kivándorol az új

hazába. A hajóstársaság első állomásán, Palermo-ban, a kivándorló hajó fedélzetén a kikötés első pillanatában két rendőr keresztet fel a mi emberünket és tolmács segítségével megértették vele, hogy egyelőre nem utazhatik tovább se ő, se a családja. A szegény ember kétségbeesve rimánkodott és izgatottan kérdezte: „Hát miért akarnak letartóztatni, mikor semmit sem vétettem?” Csak hotszas magyarázat után sikerült vele megértetni, egy a rendőrséghez érkezett sürgöny alapján, hogy magyarországi fia kéri, ne utazna tovább, mert a nála megőrzésre hagyott osztálysorsjegye, melyet Török A. és Társa bankházában Budapest, Teréz-körut 46. sz. alatt vásárolt, megnyerzte a legnagyobb főnyereményt. Természetes, hogy ilyen örömteljes meglepetés után sietve visszautazott falujába és eszeágába se jutott Amerikába kivándorolni.

Szerkesztői üzenet.

S. J. A szülőfelújítási kölcsön részleteinek fizetése november 1-én esedékes, azonban indokolt kérelemmel halasztást nyerhet.

A. F. Diszel. Köszönet. Jövő számunkban hozzuk.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Minden a személyemre vonatkozó ama híresztelést, hogy én egy a Tapolczán létesítendő fogasztási szövetkezet alapításában részt vevnék, melyről mit sem tudok, mint alaptalan rágalmat visszautasítok.

Palkovics Lajos.

KÖZGAZDASÁG.

Fellépett a vértetű.

Sajnos, hogy gazdaságunk minden ágában nemcsak a különféle elemi csapásokkal találkozunk, hanem még ezekhez járul a sokféle állat, rovarellenség is, melyekkel ma holnap már alig leszünk képesek megküzdeni.

Szülőinket a phylloxera pusztította el. Nagy anyagi áldozat árán sikerült ellene védekezniünk és szülőink ismét érett gerezdekkel rakva. Most meg almáinkat fenyegeti oly veszély, mely kellő és általános védekezés hiányában végpusztulást hoz rájuk. Ezt teszi a fellépett vértetű, melyet eddig még csak egy kertben találtunk, bárha máshol ne is találnók. A közönség tájékozása szempontjából felismerésére és ellene való védekezésre közöljük az alábbiakat. Az almafa derekának ágainak és hajtásainak naptól, esőtől és szeltől védett részein néha saját-szerű *pelyhes-gyapjas fehér* hőszerű anyaggal betakart helyet találunk, mely alatt apró barna színű állatokat találunk, ezek a vértetűk, melyet, ha szétnyomunk, belőle vöröszínű nedv ömlik ki; innen kapta nevét. A hajtás egy-egy helyén 3—4 állatka van, s a hajtáson vagy még semmi elváltozás, vagy csak egy kis dudorodás látható. Az idősebb ágon már több az állat és letelepedésük helyén már repedés, forradás, vagy csunya sebván, belseje pedig fekélyes, rákos. A fa derekán a seb még nagyobb, csunyább, tele dudorodásokkal, és benne több állatkaival. Ezeket a sebeket a vértetű okozta, A levelet soha nem bántja. Sokszor a gyökérre is lemegy. A vértetű leggyakrabban almafán, rikáiban a körte és birsalmán él. A vértetű azért veszedelmes a fára, mert szivogatásával egyrészt olyan sebeket ejt a fán, a melyek sohasem forradnak be és másrészt a fát annyira gyengíti, hogy hajtásai éretlenek maradnak és a fagnak áldozatul esnek. Az öregebb fa, ha nem mentik, 6—7 év múlva, a fiatal fa rendszeren két—három év alatt elpusztul.

A vértetű ellen úgy védekezünk, hogy a már nagyon elcsufított fát kivágjuk és feltűzeljük, mert az ilyen fa megtisztogatása szinte lehetetlen.

A megtartásra érdemes fa derekának, ágának összes vértetű sebet a tél folyamán, —

nyitott cserépedényben két három órán át melegített kátránnyal bekenjük. Az egészen fertőzött ágakat levágjuk és feltűzeljük, a levágás helyén maradt sebet azonnal bekenjük kátránnyal, mert épen a sebhelyeket szereti felkeresni. Ha valahol ismét észreveszszük a fehér bevonatot, úgy ezt is azonnal bekenjük, ezt addig kell ismétetni, míg a tetű el nem tűnik. Ha a fa gyökerein mutatkozik, úgy azt oly mélyen ássuk ki, ameddig csak vértetűt találunk és a sebeket itt is bekenjük és oltatlan mészporral behintjük.

A vértetű irtása kötelező; aki azt elmulasztja, azt a m. kir. földmívelésügyi miniszter rendelete szerint (1897. évi 9679. sz.) 100 koronányi pénzbüntetés éri s azon fölül a község előljárósága az irtást a mulasztónak költségén hajtja végre.

Milyen gyümölcsfákat ültessünk őszkor?

A tapasztalat újabb ama meggyőződésre vezette a gyümölcsfa-tenyésztőket, hogy a sikeres faültetést nagyban befolyásolja azon körülmény is, hogy mikor ültetjük a különböző fajú gyümölcsfákat. Igaz, hogy a hely időjárási viszonyai, a talaj a fekvés stb. is lényeges kellekei a sikeres növényéletnek.

Altalános elvül állíthatjuk, hogy az említett körülmények helyes megválasztása mellett az almát, körtét és egyéb almaféléket kedvező időjárás mellett sikerrel ősszel ültethetünk, addig a mandula, dió, kajszi- és őszibarack, cseresznye és a többi keménymagu gyümölcsfa őszi ültetésében mutatkozó csekély siker alig mondható eredményesnek, s így annak sikeres ültetését csak tavaszkor érjük el, tekintettel a fák hajtási idejére, hogy a korábban hajtót előbb, a később hajtót pedig később.

Ha az időjárás kedvező, úgy november hónapban ültethetjük, még azon lágymagu gyümölcsfákat, mellőzve azonban a tavaszi sikeres ültetésnél alkalmazni szokott u. n. beiszapolást, mert először a fának télen át ugyisincs nedvességre szüksége, de meg a laza nedves föld, ha arra hirtelen fagy jönne, a fa gyökereire is káros volna.

A KÖZSÉGHÁZÁBÓL.

Hirdetmény.

Tapolcza nagyközség előljárósága közzéteszi, hogy az **iskolakert**, az ugynevezet: **tanárkert** 1905. évi január 1 étől kezdődő három évre **1904. november 27-én délután 2 óra-kor** a község házában nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadják. Kikiáltási ár 700 korona. Árverező tartozik 70 korona bánatpénzt az árverés megkezdése előtt község-bíró kezéhez letenni. Egyéb feltételek alulírottaknál megtudhatók.

Tapolcza, 1904. november 9.

Horváth Jenő
főjegyző.

Tibola János
községbíró

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiu, ki **2-3 polgári iskolai osztályt** végzett,

nyomdász.

tanulónak felvétetik

LÖWY B.

könyvnyomdájában TAPOLCZÁN.

Kiváló szerencse Töröknél!

FELÜLMULHATATLANUL

kedvez főúrunknak a szerencse. Rövid idő alatt **17 millió korona** nyereménynél többet fizettünk nagyra-becsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre **35.000** pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459,000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1000.000 KORONA,

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 á **200.000**, 2 á **100.000**, 1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000**, 1 á **50.000**, 1 á **40.000**, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** korona és még sok egyéb, összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —,75 vagy kor. 1-50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1,50 vagy kor. 3
1/2 " " " 3.- " " 6.-; 1 " " " 6.- " " 12

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenküldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

👉👉 folyó évi november hó 24-ig 👉👉
bizalommal hozzánk küldeni, miután a húzás már f. é. november hó 24. és 25-én lesz.

TÖRÖK A. ÉS TSA

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főúrunk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4 a. II. fiók: Múzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.**

Kendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza, Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredet sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { **utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegegben)** } A nem tetsző törlendő

Pontos cím:

Kérjen mindenhol valódi

INDRA-TEÁT.

Ez a világ legjobb teája. Kitűnő reggelizésre és oszonnára. Legjobb óvszer influenza és meghűlések ellen.

Előmozdítja az emésztést és a gyomor bajoktól óv mindenkit.

Gyomorbetegnek melegen ajánlható. Csak az eredeti csomagolás a valódi. Kap ható minden jobb fűszerkereskedés- és drogueriában. Nagyban elárúsítás:

Keszthelyen, Hoffman József és fia uraknál.

Báli selyem méterenkint 60 krajczáról, legfrissebb újdonságok. Frankó és vámmentesen házhoz szállítva Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár Zürich

FOGAK

és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves

Tapolcza, főutca volt Hoffmann-féle házban.

Egy jó karban levő **pianinó** bérbeadó vagy eladó.

Megtekinthető **Stephaneck** János urnál.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlom állandóan nagy választéku raktáramat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m. **permetezők, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák** — továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekben**, azonkívül állandó raktárt tartok mindenemű gazdasági gépekből.

Pauk Vilmos

vaskereskedése, TAPOLCZA.

Tapolcza és vidékén osztálysorsjegyek

TÖRÖK A. ÉS TSA

legnagyobb és kiválón szerencsés bankházából

BUDAPEST, VII. Teréz-körút 46/a.

kizárólag nálunk kaphatók.

Az I. osztály huzása f. é. november 24-25-én.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

11 sorsjegy	12 sorsjegy	14 sorsjegy	18 sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1:50 kor.

Kiváló tisztelettel

KLEIN IVÁN

STERN MIKSA

Wolf Sándor és Fia cégnél Tapolcza.

50%
megtakarítás

NOVEMBER 1-től

50%
megtakarítás

Óriási karácsonyi maradék-vásár

összes gyapot.- selyem.- mosószövet.- szőrmeáru.- férfi és női-ruhaneműek stb. stb.

MINDEZEK BÁMULATOS OLCSÓ ÁRON!!

NAGY MINTA KOLLEKCIÓ gyapju, selyem.- mosószövetekből, divatos bársony, férfiszövet és vászonárukból, kívánatra ingyen és bérmentve.

AZ OSZTRAK-MAGYAR MONARCHIA LEGNAGYOBB ÁRUHÁZA

LUDWIG Zwieback & BRUDER

WIEN, VI2 Mariahilferstrasse 111.

BRÁZAY

Brázay-féle

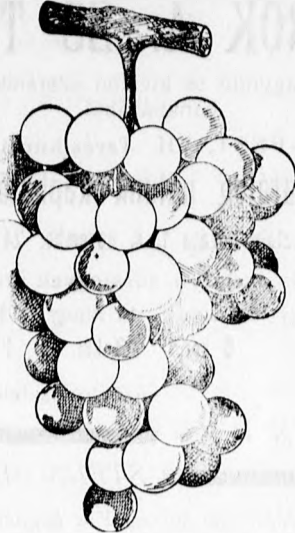
sósborszesz

Minden munka után, akár testi, akár szellemi fáradsággal jár is, csodálatosan üdítő hatással van az emberre a BRÁZAY-féle sósborszesz.

Próbáljuk csak ilyenkor jól bedörzsölni a nyakszirtet, a vállat és a hát felső részét: úgy érezzük magunkat, mint-ha ujja születünk volna.

"Milleniumtelep" Nagyösz.

Legolcsóbb árak

Legolcsóbb árak

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, aki in gy e n kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Tüzifa eladás.

- I. Bükkfa házhoz szállítva 34 kor.
 II. " " " 31 "
 I. Cserfa " " 34 "
 II. " " " 31 "

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

FRANK BERNÁT

Tapolca.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

A „kávé király”-hoz

Aki nagyon jó zamatu és illatu kávét kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉT” vegyen, mely a egkivább fajok vegvítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő ki egyszer megízleli, más kávét nem fog használni.

Ismerete, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz. miert is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvéttel a következő árban:

1 kilogrammos doboz	4 korona 80 fillér.
2 " " "	9 " "
4 " " "	14 " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat szinte bérmentve, utánvéttel bármely postaállomásra.

1 postacsomag 5 kilogr. legfinomabb.	CUBA kor. 13.50
1 " " 5 " "	CEYLON " 12.-
1 " " 5 " "	JAMAICA " 11.20

Biró és Társa
 A „kávé királyhoz”. Budapest VII. ker. Teréz-körut 2/b.

A „kávé király”-hoz.

Jorgó János
 óras gyári raktár Wien III/4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, úcsó bevasárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, részede teljesen kizarva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vasarolt vagy javított óraert keszesseget vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787. sz. legolcsóbb legjobb strapaczióra nick. keltokban 36 órai jarással 2 frt. 30
 8039. sz. valódi ezüst panczellánc 15 gr. 1 frt.
 7888. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5
 7989. sz. Ingaóra utomüvel 2 sulyal 130 cm. magas 11 50
 7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
 Sziveskedjek nevemre es házszámomra 75/B. pontosan figyelni.

A hölgyvilág részére!!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradtság nélkül készitheti ruháját az igazitható női derék-szabászati készülék segítségével anélkül, hogy a szabászati rajtot megtanulta volna.

Ezme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiaillag vizsgázott. Számos elismerő-irat. Utánvét mellett! Egy készülék ára 3 korona. Utánvét mellett! Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal,
 Sopron.
 Magyarázatot ingyen küldök

36-52
 Képviselek minden helységben kerestetnek.

A címre ügyeljünk!
Kerékpár aikatrészeket

30%-al olcsóbban lehet nálunk beszerezni mint bárhol. Kerékpároka a világ legelső gyáraiból gyári áron alul havi 10-12 koronás részletfizetésre. Varrógépek bel- és külföldi elsőrendű gyárakból havi 6-8 koronás részletfizetésre.

Tessék árjegyzékert kérni. Legnyokök magas jutalék mellett felvételnek

MIKLÓS és TÁRSA
 varrógép kerékpár és alkatrészek nagykereskedők
 BUDAPEST, VII., József-körut. 59. sz.

A szénkénegezési idényre!

Legpontosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű és legtartósabb

SZÉNKÉNEGFECSEKENDŐ

AZ

„EGYSZERŰSÉG”

Kosinszky Viktor igazgató szab. szénkénegefecskeendője. KIZÁRÓLAGOS GYÁRTÁSA ÉS ELADÁSA;

Schottola Ernő cégnél
BUDAPESTEN, Andrassy-ut 2.

A szénkénegefecskeendő ellenőrzésére szolgáló mérzhenger ugyanitt kapható. Bő ismertető leirást és utmutatást a gyéritő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

Ne vegyen hangszert mig

Reményi Mihály
 mű-hangszerezés

legujabb képes árjegyzékert át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről,
 Király-utca 44/I.